

OBSAH

Předmluva	9
Surové kůže a jejich význam	11
Surové kůže a jejich specifické vlastnosti	15
1. Histologická stavba kůže	15
2. Chemické složení kůže	22
Usně a jejich specifické vlastnosti	28
Vady kůží a usní	35
I. Vady surových kůží	36
A. Vady vznikající za života zvířete	36
a) Mechanické (chovatelské) vady	36
1. Zahnojení a poleptání močí	36
2. Poškrábání hřebem (hřebílkem) a pobodání vidlemi	39
3. Kůže poškozené při stříhání vlny a štětín	41
4. Výpalky	42
5. Barevné značky (anilinové skvrny)	43
6. Dehtové skvrny	46
7. Jizvy a škrábance od soubojů zvířat	47
8. Škrábance od trnů a ostnatých drátů	49
9. Poškození kůží, způsobené pobodáním otkou, ostruhami a podobně	50
10. Otlaky a mozoly	51
b) Vady způsobené cizopasným hmyzem	52
1. Střeček hovězí — uhry	52
2. Klíšťata — garrapata	56
3. Poškození kůže vešmi	58
4. Čmeli	60
5. Svrab a prašivina	61
c) Vady způsobené onemocněním zvířete	65
1. Antrax — sněť slezinná	66
2. Myxomatosa	72
3. Tularemie	73
4. Slintavka a kulhavka	73
5. Bradavice a patologické výrůstky na kůžích	74
6. Plísňovité onemocnění kůží	76
d) Vlivy působící na přirozenou jakost kůže	78
1. Vliv stáří	78
2. Vliv pohlaví	79
3. Vliv výživy	81
4. Vliv prostředí	82
5. Vliv chovu	83
6. Vliv plemen	83
7. Vliv podnebí	83
B. Vady vznikající při porážení zvířete	86

a) Vady vznikající při dopravě a ustájení před porážkou	86
1. Podřeny kůže	86
b) Vady při stahování a opracování	87
1. Nevhodný tvar kůží	87
2. Pořezání kůží	89
3. Potrhání líce	92
4. Popaření vepřovic	93
C. Vady konservování a uskladnění	96
1. Solné skvrny	96
2. Červenání kůží	99
3. Pestré skvrny na surových kůžích	100
4. Zapaření kůží	101
5. Hnilobné poškození kůží	102
6. Žilovitost kůží	106
7. Kůže poškozené mrazem	107
8. Poškození kůží konservačními prostředky	107
a) Poškození solených kůží	107
b) Poškození suchých kůží	108
1. Kůže „zapečené“ nebo „spálené“	109
2. Polcení sušených kůží	110
3. Nedokonale vysušené kůže	110
4. Přírodní tuk u suchých a suchosolených kůží	111
5. Suché kůže poškozené plísněmi	113
Všeobecné zásady správného sušení	114
9. Poškození surových kůží při dopravě	114
10. Kožojedi	116
11. Moli	120
II. Vady vznikající při koželužské výrobě	122
a) Vady při námoku	122
1. Slepý líc a zahnutí kůže	122
2. Kůže příliš vymočené	123
3. Kůže nedokonale rozmocené	124
4. Polámání suchých kůží při námoku	125
b) Vady při loužení	125
1. „Podrost“ na kůžích	125
2. Vápenaté skvrny	127
3. Nedokonalé proloužení	129
4. Přeloužené kůže	130
5. Přílišné zbotnění kůží	131
6. Skvrny na holinách	132
c) Vady vznikající při opracování holiny	133
1. Obtížné odchlupování	133
2. Škrábance na líci	133
3. Poškození kůží mřádkem	134
4. Nedokonalé omykání	135
a) Podrost, skvrnitý a šedý líc	135
b) Odřený a stržený líc	137
c) Posekaný líc	137
5. Poškozování kůží při štípání	137
d) Vady odvápňování, odtučňování a moření	139
1. Nedokonalé odvápňování	139
2. Nedokonalé odtučňování	140
3. Přemožené kůže	141
4. Nestejněměrné a nedostatečné moření kůží	142

5. Hrubý líc	142
e) Vady při činění	143
1. Kůže poškozené piklováním	143
2. Chyby chromočinění	144
a) Nepročiněné kůže	144
b) Nedostatečná varuvzdornost	145
c) Chromité skvrny	145
d) Stažený líc	146
3. Chyby jirchářského činění	147
a) Žloutkové skvrny	147
b) „Vykvétání solí“	148
4. Chyby tříslení	148
a) Dotykové skvrny	148
b) Slizové kvašení	149
c) Železité skvrny	151
d) Nepročiněné usně	152
e) Zastavené činění — „mrtvé činění“	153
f) Stažený líc	153
g) Měkké, houbovitě a prázdné usně	154
h) Malá odolnost usní vůči potu	156
i) Přílišná nasákavost usní	156
k) Závady nedokonalého praní a bělení tříslených usní	157
1. Lámací a skvrnitý líc	157
2. Usně poškozené bělením	157
f) Vady mechanického opracování usní	158
1. Vady vznikající při ždímání	158
a) Popraskání líce	158
b) Otisky ždímacích manžet	159
2. Vady vznikající při postruhování, blanžírování a snímání líce	159
a) Posekání usní (treplování)	159
b) Posekání líce usní — díry	161
c) Nestejnoměrná tloušťka usní	161
d) Poškozování postruhovaných usní teplem	161
e) Železité skvrny	162
f) Hrubý, chlupatý líc usní	162
g) Vady vznikající při neutralisaci a barvení	162
I. Při neutralisaci	162
1. Stažený a skvrnitý líc	162
2. Nedokonalá neutralisace	163
3. Nadměrná neutralisace	164
4. Nedokonalé praní po neutralisaci	164
II. Při barvení	165
1. Skvrnitě a nestejnoměrně vybarvení	165
2. Nestejnoměrné pronikání jednotlivých složek barviv	170
3. Mramorování usní	170
h) Vady vznikající při mazání usní	172
1. Mastné usně	172
2. Tukové vyrážky	173
3. Tuhé usně	174
4. Pryskyřičné vyrážky	175
5. Psaní veluru	175
6. Zahřívání usní při uložení	177
7. Vady při impregnaci a plnění	178
ch) Vady vznikající při vyražení, sušení a následujících operacích	179

I. Při vyrážení	179
1. Popraskaný, podfřený a poškrábaný líc	179
2. Složky (zažehlené záhyby)	180
3. Nedokonalé vyrážení	181
II. Při sušení	181
1. Plesnivění usní při sušení	181
2. Tmavnutí usní	182
3. Smršťování plochy usní sušením	183
4. Tmavnutí tříslených silně mazaných usní	184
5. Tvrdé a plechovité usně	184
III. Při vlhčení	184
IV. Při měkčení	185
1. Popraskaný líc	185
2. Uvolněné slabiny	185
V. Při napínání	186
1. Ztráty výtěžnosti	186
VI. Při broušení	187
1. Pořezání líce	187
2. Nestejnoměrné broušení — zabrušování	187
3. Probroušení usní	188
4. Probroušení usní do hloubky	188
i) Vady při apretování usní	189
1. Olézání apretury	189
2. Sypání apretury	190
3. Praskání apretury	190
4. Měkká apretura	191
5. Málo vykrytý a skvrnitý líc	191
6. Vady při natírání apretury	192
7. Vady stříkání	192
8. Vady při ustalování apretury	192
9. Bronzovatění usní	193
k) Vady konečné úpravy	194
1. Vady vznikající při leštění	194
a) Složky	194
b) Pruhovité (pásované) usně	195
c) Poškrábání líce	196
2. Vady vznikající při žehlení	196
a) Složky, přehyby a otisky	196
b) Popálení líce a jiná poškození usní vysokou teplotou.	197
3. Vady vznikající při kadeření nebo podvalování	198
4. Vady vznikající při válení	198
5. Vady měření a vážení	199